

**NEUVOSTON SUOSITUS,  
annettu 22 päivänä heinäkuuta 2003,  
jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan toteuttamisesta**

(2003/579/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 128 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto asetti Euroopan unionille uuden strategisen päämäärän, jonka mukaan siitä on tultava maailman kilpailukykyisin ja dynaamisin tietoon perustuva talous, joka kykenee ylläpitämään kestävää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Tämän saavuttamiseksi neuvosto sopi yleisistä työllisyystavoitteista ja naisten työllisyystavoitteista vuodeksi 2010.
- (2) Barcelonassa 15 ja 16 päivänä maaliskuuta 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti vahvistamaan Euroopan työllisyysstrategiaa tehostetulla, yksinkertaistetulla ja paremmin hallitulla prosessilla, joka on täysimittaisesti integroitu Lissabonin strategiaan. Barcelonan Eurooppa-neuvosto kehotti myös tehostamaan politiikkojen koordinoitiprosesseja ja sovittamaan yhteen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja työllisyyden suuntaviivojen hyväksymisaikataulut.
- (3) Neuvosto sopi 3 päivänä joulukuuta 2002 tehostamisesta ja katsoi, että tehostamisessa tavoitteena olisi oltava avoimuuden ja tehokkuuden lisääminen, päällekkäisyyden ja toiston välttäminen suuntaviivojen muotoilussa sekä johdonmukaisuuden, täydentävyyden ja yhtenäisyyden varmistaminen.

- (4) Brysselissä 20 ja 21 päivänä maaliskuuta 2003 kokoontunut kevään Eurooppa-neuvosto vahvisti, että työllisyysstrategialla on keskeinen asema toteutettaessa Lissabonin strategian työllisyys- ja työmarkkinatavoitteita, ja kehotti jäsenvaltioita pitämään yllä kansallisten työmarkkinoiden uudistusvauhtia.
- (5) Neuvosto hyväksyi päätöksellä 2003/578/EY <sup>(1)</sup> jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat.
- (6) Komissio ja neuvosto hyväksyivät 6 päivänä maaliskuuta 2003 yhteisen työllisyysraportin, jossa kuvataan työllisyyspolitiikan tärkeimmät haasteet kussakin jäsenvaltiossa ja esitetään toimintaprioriteetit, jotka vahvistavat kunkin jäsenvaltion panosta työllisyyden suuntaviivojen yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (7) Vakaa makrotalouspolitiikka ja kattavat talousuudistukset ovat olennaisen tärkeitä työpaikkojen luomisen kannalta. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen pantava tämä suositus täytäntöön johdonmukaisesti talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen kanssa,

SUOSITTELEE, että jäsenvaltiot toteuttavat liitteessä esitetyt toimet.

Tehty Brysselissä 22 päivänä heinäkuuta 2003.

*Neuvoston puolesta*  
*Puheenjohtaja*  
G. ALEMANN

<sup>(1)</sup> Ks. tämän virallisen lehden sivu 13.

## LIITE

**BELGIA**

Väestön ikääntymisen asettamat haasteet edellyttävät toimenpiteitä, joilla pyritään saamaan työvoimaan kuulumaton potentiaalinen työvoima työmarkkinoille ja nostamaan näin työllisyysastetta ja työvoimaosuutta. Viime vuosien myönteisestä kehityksestä huolimatta työllisyysaste on Belgiassa edelleen merkittävästi alle EU:n keskiarvon ja kaukana EU:n tavoitteista, etenkin ikääntyvien työntekijöiden osalta, joiden työllisyysaste on EU:n alin. On epätodennäköistä, että aktiivisena ikääntymisen edistämiseksi tähän mennessä toteutetut toimenpiteet olisivat riittäviä EU-tavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2010 mennessä. Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut viime vuosina ja on nyt alle EU:n keskiarvon, mutta se on edelleen rakenteellinen ongelma. Ajautuminen pitkäaikaistyöttömyyteen on yleistä, eikä asianmukaista ennaltaehkäisevää lähestymistapaa aikuisille työnhakijoille ole vielä tarjolla. Työttömyysloukkujen poistamiseksi toteutetuista hiljattaisista toimenpiteistä huolimatta etuusriippuvuuden riski edellyttää etuusjärjestelmän lisätarkistuksia ja työn houkuttelevuuden lisäämistä. Lisäksi maltillinen palkkakehitys yhdessä verojen ja sosiaaliturvamaksujen alennusten kanssa ovat edelleen tärkeimmät tavat parantaa kilpailuasemaa ja luoda työllisyyttä. Työmarkkinoiden pitkäaikaiset alueelliset eroavaisuudet ovat osoitus taloudellisen tilanteen eroista mutta myös työvoiman riittämättömästä maantieteellisestä liikkuvuudesta, ja alaa koskevat aloitteet ovat olleet vaatimattomia.

Belgialle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

**Ennaltaehkäisy ja aktivointi**

1. Olisi vahvistettava toimenpiteitä, joilla vähennetään ajautumista pitkäaikaistyöttömyyteen lisäämällä ennaltaehkäisevien toimien kattavuutta työttömien aikuisten piirissä.

**Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

2. Olisi kehitettävä ja pantava täytäntöön kattava strategia työllisyysasteen nostamiseksi etenkin ikääntyvien työntekijöiden ja naisten osalta asianmukaisten tavoitteiden perusteella. Olisi toteutettava varhaiseen työelämästä poistumiseen liittyviä uusia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja poistettava sen kannustimia.

**Työn tekeminen kannattavaksi**

3. Olisi pantava täytäntöön suunniteltu monivuotinen ohjelma työhön kohdistuvan verorasituksen ja muiden maksujen vähentämiseksi. Näin kannustettaisiin työntekijöitä ottamaan työtä vastaan ja työnantajia luomaan uusia työpaikkoja. Tämän yhteydessä olisi etuusjärjestelmään tehtävä lisätarkistuksia työttömyysloukkujen poistamiseksi.

**Alueelliset erot**

4. Olisi toteutettava yhteisiä toimia työvoiman liikkuvuuden lisäämiseksi alueiden välillä ja parannettava edelleen työvoimapolitiikan koordinoitua ja yhdyntymistä.

**TANSKA**

Tanskan työllisyysasteet ovat jo huomattavasti EU:n tavoitteita korkeampia, myös naisten ja ikääntyvien työntekijöiden osalta. Työvoiman ikääntymisen vuoksi Tanskan on varmistettava työvoiman riittävä tarjonta, jotta se voi turvata kasvupotentiaalin ja sosiaaliturvajärjestelmän rahoituksen kestävyuden. Viimeaikaisilla uudistuksilla on nostettu tosiasiallista eläkeikää, mutta tietyillä aloilla on edelleen oltava valppaana. Tämä koskee etenkin terveydenhuolto-, koulutus- ja sosiaalialaa, joilla yli 50-vuotiaat työntekijät ovat yliedustettuina. Muita mahdollisia työvoimalähteitä ovat Tanskassa jo asuvat maahanmuuttajat, joiden osallistumista olisi kannustettava. Työhön kohdistuvan kokonaisverorasituksen vähentämiseksi on toteutettu uudistuksia, mutta lisä uudistuksia tarvitaan, jotta varmistetaan työvoiman osallistuminen pitkällä aikavälillä. Tämä olisi tehtävä erityisesti vähentämällä edelleen suhteellisen korkeita marginaaliveroasteita ja tarjoamalla kannustimia varhaiseläkkeelle jäämisen hillitsemiseksi.

Tanskalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

**Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

1. Olisi vahvistettava pyrkimyksiä työvoiman tarjonnan varmistamiseksi pitkällä aikavälillä, etenkin nostamalla ikääntyvien työntekijöiden osallisuutta ja ehkäisemällä pullonkauloja aloilla, joilla työvoima on ikääntymässä.

**Heikommassa asemassa olevat ryhmät**

2. Olisi vahvistettava edelleen maahanmuuttajien integroitumista työmarkkinoille varmistamalla oikea tasapaino taloudellisten kannustimien lisäämisessä ja sosiaalisen syrjäytymisen välttämässä.

**Työn tekeminen kannattavaksi**

3. Olisi jatkettava uudistuksia korkeiden marginaaliveroasteiden alentamiseksi ja työhön kohdistuvien verotuspaineiden keventämiseksi etenkin keski- ja pienipalkkaisten osalta, ja olisi arvioitava näiden uudistusten vaikutuksia.

## SAKSA

Saksan kokonaistyöllisyysaste on lähellä vuodeksi 2005 asetettua EU:n tavoitetta eli 67:ää prosenttia. Naisten työllisyysaste ylittää jo vuodeksi 2005 asetetun EU:n keskipitkän aikavälin tavoitteen 57 prosenttia, mutta ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste on alle vuoden 1997 alhaisen lähtötasonkin, mikä johtuu 60—64-vuotiaiden ikäryhmän alhaisesta työhön osallistumisesta. Naisten työvoimaosuuteen vaikuttavat negatiivisesti jatkuva puute hoitopalveluista sekä sukupuolten väliset palkkaerot etenkin yksityissektorilla. Vuodeksi 2003 odotettu työttömyystilanteen heikkeneminen edellyttää tehokkaita ennaltaehkäiseviä ja aktiivisia työvoimapolitiittisia toimenpiteitä. Verotuksen, sosiaaliturvamaksujen ja etuuksien yhdistetyt vaikutukset voivat estää etenkin pienipalkkaisia työntekijöitä tekemästä työtä. Viimeaikaiset uudistukset onkin kohdistettu juuri tähän työntekijäryhmään. Koulutusjärjestelmä on myös tärkeä tekijä työttömyyden torjumisessa, koska heikosti koulutetut muodostavat suuren osuuden työttömistä. Etenkin uusissa osavaltioissa on pulaa työpaikoista, mikä uhkaa entisestään lisätä työmarkkinoiden alueellisia eroja. Sääntelyn taso saattaa haitata työpaikkojen luomista ja edellyttää myös palkanmuodostusta hallitsevien työmarkkinalaitosten kattavaa tarkistusta.

Saksalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

### Ennaltaehkäisy ja aktivointi

1. Olisi parannettava työnhakuneuvonnan ja aktiivisten työvoimapolitiittisten ohjelmien tehokkuutta parantamalla niiden kohdentamista ja räätälöintiä. Työvoimapolitiikassa olisi edelleen kiinnitettävä erityishuomiota uusiin osavaltioihin.

### Muutoksiin vastaaminen ja sopeutumiskyvyn edistäminen

2. Olisi tuettava työpaikkojen luomista tarkastelemalla ja poistamalla järjestelmällisesti sääntelyn aiheuttamia esteitä, jotka saattavat haitata työllisyyden kehittymistä palveluiden ja teollisuuden alalla. Olisi edistettävä sopeutumiskykyisempää työn organisointia ja annettava lainsäädäntöä, joka suosii työpaikkojen luomista ja tuottavuutta. Muun muassa liittohallituksen maaliskuussa 2003 ilmoittama työläinsäädännön uudistus olisi pantava johdonmukaisesti ja pikaisesti täytäntöön.

### Elinikäinen oppiminen

3. Olisi kehitettävä ja toteutettava edelleen kattavaa elinikäisen oppimisen strategiaa, jossa otetaan huomioon kaikki koulutusjärjestelmän tasot ja kiinnitetään erityishuomiota toimiin, joilla voitaisiin lisätä etenkin ikääntyvien, vähän koulutettujen ja pk-yritysten työntekijöiden osallistumista täydennyskoulutukseen.

### Sukupuolten tasa-arvo

4. Olisi vahvistettava toimia, joilla käsitellään sukupuoleen liittyviä ongelmia työmarkkinoilla ja arvioidaan erityisesti työtulojen verotuksen vaikutuksia naisten työllisyyteen, ja rohkaistava työmarkkinaosapuolia ottamaan vastuulleen sukupuolten välisten palkkaerojen merkittävä pienentäminen. Olisi edistettävä lastenhoitopalvelujen saatavuutta sekä parannettava niiden yhteensopivuutta työaikojen ja koulujen työskentelyaikaisten kanssa.

### Työn tekeminen kannattavaksi

5. Olisi jatkettava vero- ja sosiaalietuusjärjestelmän uudistamista ja varmistettava työnteon riittävät kannustimet. Samalla olisi etuuksien saamisen ehdoksi asetettava lakisääteinen velvoite hakea aktiivisesti työtä.

## KREIKKA

Kreikan kokonaistyöllisyysaste on huomattavasti alle Eurooppa-neuvoston asettamien tavoitteiden, etenkin naisten osalta. Suhteellisen alhaiset työllisyysasteet johtuvat osittain osa-aikatyön harvinaisuudesta Kreikassa. Työttömyys laski vuonna 2002, kolmantena peräkkäisenä vuonna, mutta se on edelleen yli EU:n keskiarvon, ja naisten työttömyysaste on yli kaksinkertainen miehiin verrattuna. Julkisten työnvälityspalveluiden uudistus, joka on olennaisen tärkeä pitkäaikaistyöttömyyden korkean tason käsittelemiseksi, on edelleen viivästynyt. Jotta voitaisiin lisätä työn tuottavuutta, johon vaikuttaa mm. alhainen ammattitaitotaso, ammatillisen perus- ja täydennyskoulutusjärjestelmien integrointia olisi parannettava. Hiljattaisista uudistuksista huolimatta monimutkainen verotusjärjestelmä ja korkeat sosiaaliturvamaksut ovat edelleen merkittäviä esteitä uusien työntekijöiden palkkaamiselle ja pimeän työn vähentämiselle. Lisäksi joustavien työmuotojen edistämiseksi tehdyillä uudistuksilla on ollut vain rajallisia vaikutuksia.

Kreikalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

### Muutoksiin vastaaminen ja sopeutumiskyvyn edistäminen

1. Olisi pantava täysimittaisesti ja tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa täytäntöön työmarkkinauudistus-paketti, jolla parannetaan osa-aikatyön mahdollisuuksia ja tuetaan työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä sekä turvataan samalla joustavuuden ja turvallisuuden tasapaino työmarkkinoilla.

**Elinikäinen oppiminen**

2. Olisi saatettava loppuun ja toteutettava kattava elinikäisen oppimisen strategia, jonka perustana on yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen sekä työllisyyteen liittyvien järjestelmien koordinointi. Olisi toteutettava toimia koulutustason kohottamiseksi ja yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen osallistuvien aikuisten määrän lisäämiseksi.

**Sukupuolten tasa-arvo**

3. Olisi toteutettava tehokkaita toimia työllisyys- ja työttömyysasteita koskevien suurten sukupuolierojen vähentämiseksi, ja olisi edelleen pyrittävä lisäämään lasten ja muiden huollettavien hoitopalveluita.

**Työn tekeminen kannattavaksi**

4. Olisi yksinkertaistettava verotusjärjestelmää ja alennettava sosiaaliturvamaksuja etenkin pienipalkkaisten osalta, ja samalla olisi tarjottava parempia kannustimia osa-aikatyön tekemiseksi. Olisi pantava täytäntöön riittävä eri alojen toimien yhdistelmä, jolla voidaan merkittävästi vähentää pimeää työtä. Tähän sisältyy esimerkiksi pienipalkkaisen työvoiman verotuksen alentaminen ja kannustimien lisääminen, jotta pimeät työpaikat muutettaisiin ilmoitetuiksi työpaikoiksi.

**Toteuttamisesta vastaavat palvelut**

5. Olisi saatettava loppuun julkisten työnvälityspalveluiden uudistus ja pantava täysimittaisesti täytäntöön ennaltaehkäisevä ja yksilöllinen lähestymistapa, etenkin naisten ja nuorten osalta. Olisi parannettava edelleen tilastollisia seurantajärjestelmiä.

**ESPANJA**

Viime vuosien merkittävistä ponnistuksista ja edistyksistä huolimatta työttömyysaste on edelleen merkittävästi yli EU:n keskiarvon ja työllisyysaste alle EU:n keskiarvon. Naisten työttömyys on laskenut enemmän kuin miesten, mutta naisten työttömyysaste on silti edelleen yli kaksinkertainen miehiin verrattuna. Muut tekijät Espanjan työmarkkinoilla ovat säilyneet lähes muuttumattomina: tuottavuuden kasvu on heikko, määräaikaisten työsopimusten osuus on suuri ja osa-aikaisten pieni, ja osa-aikatyö on edelleen paljon harvinaisempaa kuin muissa jäsenvaltioissa. Myöskään eri autonomisille alueille luoduilla työpaikoilla ei ole onnistuttu kaventamaan laajoja alueiden välisiä työttömyyseroja. Työvoiman maantieteellinen liikkuvuus on vähäistä, mikä johtuu osaksi rakenteellisista esteistä, esimerkiksi asuntomarkkinoiden heikosta toimivuudesta. Tähän liittyen on tärkeää saattaa loppuun julkisten työnvälityspalveluiden nykyaikaistaminen ja lisätä alueellisten työnvälityspalveluiden välistä koordinoitua.

Espanjalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

**Muutoksiin vastaaminen ja sopeutumiskyvyn edistäminen**

1. Olisi parannettava — työmarkkinaosapuolia kuullen — työn organisointia ja osallistumista elinikäiseen oppimiseen, jotta vahvistettaisiin tuottavuutta ja työn laatua. Olisi tarkistettava lainsäädäntöä ja kiinnitettävä erityishuomiota määräaikaisten työsopimusten korkean osuuden vähentämiseen ja osa-aikaisten sopimusten lisäämiseen.

**Sukupuolten tasa-arvo**

2. Olisi toteutettava tehokkaita toimia yleisen työllisyysasteen nostamiseksi ja sukupuolten välisten työllisyys- ja työttömyyserojen kaventamiseksi. Olisi parannettava lasten ja muiden huollettavien hoitopalveluiden tarjontaa.

**Alueelliset erot**

3. Olisi parannettava edellytyksiä työpaikkojen luomiselle heikommin kehittyneillä alueilla ja poistettava työvoiman maantieteellisen liikkuvuuden esteitä. Tähän liittyen olisi vahvistettava alueellisten työnvälityspalveluiden koordinaatiota, jotta voitaisiin vähentää alueellisia työllisyys- ja työttömyyseroja.

**Toteuttamisesta vastaavat palvelut**

4. Olisi saatettava loppuun julkisten työnvälityspalveluiden nykyaikaistaminen, jotta parannettaisiin niiden tehokkuutta ja kykyä toimia välittäjänä työmarkkinoilla. Tähän olisi liityttävä tilastollisen seurantajärjestelmän saattaminen valmiiksi.

**RANSKA**

Ranskan kokonaistyöllisyysaste on edelleen suhteellisen alhainen, ja ikääntyvien työntekijöiden työllisyysaste on erittäin alhainen (yksi EU:n alimmista). Väestön ikääntymisen vuoksi haasteena on nostaa työvoimaosuutta etenkin ikääntyvien osalta. Aktiivisen ja ennaltaehkäisevän työttömyyspolitiikan täytäntöönpanosta huolimatta rakenteellinen työttömyys on edelleen yleistä joissakin osissa maata, ja työvoiman kysynnän ja tarjonnan pysyvä epäsuhta aiheuttaa rekrytointiongelmia tietyillä aloilla. Ilman päästötodistusta koulunsa lopettavien nuorten määrä on erityisen ongelmallinen. Lisäksi työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu kärsii Ranskassa tietyistä heikkouksista, vaikka sillä olisi mahdollisuuksia olla tärkeässä asemassa useilla aloilla.

Ranskalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

#### **Ennaltaehkäisy ja aktivointi**

1. Olisi jatkettava ja kehitettävä työttömyyttä ehkäiseviä toimia vahvistamalla työttömiin sovellettavaa yksilökohtaista lähestymistapaa ja varmistamalla tehokkaat työnhakukannustimet ja eri työnvälityspalveluiden välinen koordinaatio. Olisikin varmistettava, että uuteen työttömyysvakuutusjärjestelmään liitetään asianmukaiset vaatimukset ja tehokkaat työnhakukannustimet.

#### **Elinikäinen oppiminen**

2. Olisi pyrittävä kattavaan elinikäisen oppimisen strategiaan, jossa otetaan huomioon ammatillisen peruskoulutuksen tarpeet ja kannustetaan heikommin koulutettujen työntekijöiden osallistumista koulutukseen, etenkin pk-yrityksissä.

#### **Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

3. Olisi pantava täytäntöön johdonmukaista politiikkaa, jotta voitaisiin lisätä ikääntyvien työntekijöiden työvoimaosuutta huomattavasti etenkin tarjoamalla kannustimia aktiivisena pysymiselle, parantamalla koulutusmahdollisuuksia ja uudistamalla varhaiseläkejärjestelmiä.

#### **Työmarkkinayhteistyö**

4. Olisi kannustettava ja vahvistettava työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, jotta siinä käsiteltäisiin varsinkin aktiivisena ikääntymiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyviä kysymyksiä.

### **IRLANTI**

Irlanti etenee vakaasti kohti Tukholman ja Lissabonin työllisyystavoitteita. Talouskasvun jyrkkä hidastuminen ja hiljattainen työttömyysasteen nousu asettavat kuitenkin suuria haasteita. Naisten osuus työvoimasta on kasvanut merkittävästi, mutta naisten ja miesten työllisyysasteissa ja palkoissa on vieläkin huomattava ero. Tätä ovat vielä pahentaneet lastenhoitopalveluiden tarjontaan ja kalleuteen liittyvät ongelmat. Saavutetusta edistyksestä huolimatta maan kahden alueen välillä on edelleen eroja työmarkkinoille pääsyssä ja talouden toiminnassa. Elinikäistä oppimista koskevia strategisia puitteita ei ole vielä pantu täytäntöön, ja yrityksissä tapahtuvan koulutuksen käynnistämistä, etenkin ikääntyville työntekijöille, odotetaan edelleen.

Irlannille suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

#### **Työpaikkojen luominen**

1. Olisi toteutettava kattavia lisätoimia työllisyyteen, työttömyyteen ja työpaikkojen luomiseen liittyvien alueellisten erojen käsittelemiseksi, myös yhteisön rakennerahastoista saatavalla tuella.

#### **Elinikäinen oppiminen**

2. Olisi lisättävä yrityksissä tapahtuvaa koulutusta ja kiirehdittävä johdonmukaisen ja yleisiä tavoitteita sisältävän elinikäisen oppimisen strategian täytäntöönpanoa. Olisi edistettävä työmarkkinaosapuolten aktiivista osallistumista näihin tavoitteisiin pyrkimiseen.

#### **Sukupuolten tasa-arvo**

3. Olisi vahvistettava pyrkimyksiä saada aktivoitua työelämän ulkopuolella olevat, etenkin naiset, integroitumaan työmarkkinoille jatkamalla verotuksen aiheuttamien esteiden poistamista, lisäämällä kohtuuhintaisten lastenhoitopaikkojen määrää ja käsittelemällä sukupuolten palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä.

### **ITALIA**

Viime vuosina parantuneesta tilanteesta huolimatta Italian työllisyysasteen ja yhteisön keskiarvon välillä on edelleen merkittävä ero varsinkin naisten ja ikääntyvien työntekijöiden osalta, ja kansalliset tavoitteet on asetettu tämän mukaisesti. Alueelliset erot ovat suuret: pohjoisessa on korkea työvoimaosuus ja lähes täystyöllisyys ja etelässä alhainen työvoimaosuus ja korkea työttömyys. Aiemmillä uudistuksilla on pysytty lisäämään työllisyyttä ja vähentämään työttömyyttä maan molemmissa osissa, mutta suhteellinen ero on pysynyt lähes muuttumattomana. Pimeän työn merkittävään vähentämiseen tähtäävän riittävän poliittisten toimien yhdistelmän täytäntöönpanon tehokkuus on ollut epätasaista eikä ole vastannut odotuksia. Vaikka viimeisten viiden vuoden aikana onkin otettu käyttöön joustavampia työsopimuksia, epätasa-arvoinen työsuhteturva haittaa edelleen Italian työmarkkinoita. Toisaalta työttömyysetuus- ja sosiaaliturvajärjestelmä on edelleen erittäin rajoittunut Italiassa. Hallitus käynnisti vuoden 2003 alussa aloitteita, joilla tähdätään työmarkkinoiden joustavuuteen ja työturvaan (mm. uusien työnsopimusten käyttöönotto ja työvälityspalveluiden vapauttaminen). Pitkäaikaiset suunnitelmat, kuten julkisten työnvälityspalveluiden uudistus ja elinikäisen oppimisen strategia, laahaavat kuitenkin jäljessä.

Italialle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

### **Työpaikkojen luominen**

1. Olisi toteutettava kattavia lisätoimenpiteitä työllisyyteen, työttömyyteen ja työpaikkojen luomiseen liittyvän alueellisen epätasapainon ratkaisemiseksi hyödyntämällä tehokkaasti kaikkia keinoja, myös yhteisön rakennerahastoista saatavaa tukea. Pimeän työn merkittävään vähentämiseen tähtävää riittävää poliittisten toimien yhdistelmää olisi tehostettava edelleen, erityisesti kehittämällä työmarkkinaosapuolia tehostamaan sitoutumistaan ja lisäämällä kannustimia pimeän työn muuttamiseksi ilmoitetuksi työksi.

### **Muutoksiin vastaaminen ja sopeutumiskyvyn edistäminen**

2. Tarvittaessa olisi pantava täytäntöön työmarkkinaosapuolia kuullen toimenpiteitä työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseksi ja työn organisoiminnin nykyaikaistamiseksi. Samalla olisi edistettävä joustavuuden ja turvallisuuden synergiaa ja vältettävä heikommassa asemassa olevien ryhmien syrjäytymistä.

### **Elinikäinen oppiminen**

3. Olisi toteutettava toimia elinikäisen oppimisen strategian täytäntöönpanemiseksi varsinkin lisäämällä työmarkkinaosapuolten kanssa tehtyjen sopimusten kautta tarjottua täydennyskoulutusta.

### **Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

4. Olisi toteutettava toimia ikääntyvien työntekijöiden työllisyysasteen nostamiseksi kansallisen tavoitteen mukaisesti etenkin nostamalla — työmarkkinaosapuolia kuullen — tosiasiallista työmarkkinoitapoistumisikää ja laajentamalla täydennyskoulutusmahdollisuuksien tarjontaa. Olisi toteutettava toimia naisten työllisyysasteen nostamiseksi etenkin lisäämällä joustavien työskentelyjärjestelyjen sekä lasten ja muiden huollettavien hoitopalveluiden tarjontaa.

### **Toteuttamisesta vastaavat palvelut**

5. Olisi parannettava työnvälityspalveluiden toimivuutta toteuttamalla kansallinen tietokonepohjainen työmarkkinatietojärjestelmä, joka on kaikkien toimijoiden käytettävissä. Samalla olisi parannettava työnvälityspalveluiden valmiuksia tarjota aktiivisia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä työttömille.

## **LUXEMBURG**

Työvoimaosuus on Luxemburgissa alle EU:n keskiarvon, etenkin ikääntyvien työntekijöiden osalta. Työllisyyskasvu on ollut mahdollista rajatylittävien työntekijöiden ja naisten työvoimaosuuden kasvun ansiosta, mutta juuri mitään edistystä ei ole saavutettu ikääntyvien työntekijöiden työllisyysasteessa sellaisista toimita huolimatta, joilla on pyritty lisäämään kannustimia työssä pysymiseksi. Hyödyntämättömän kansallisen työllisyyspotentiaalini aktivointi on erittäin tärkeää työvoiman tarjonnan lisäämiseksi, jotta saataisiin ponnita kasvulle. Kannustimia työssä pysymiseksi voitaisiin parantaa varhais- ja ennakoeläkejärjestelmien lisä uudistuksilla. Työkyvyttömyyseläkejärjestelmän tuoreimpien muutosten vaikutuksia olisi myös seurattava tiiviisti. Riskinä on, että naisten työllisyysasteen nostamisella saavutettu edistys voi johtaa työmarkkinoiden dynaamisuuden heikkenemiseen. Lisäksi nuorten siirtyminen työmarkkinoille ilman ammatillisesta koulutuksesta saatua tutkintoa on edelleen suuri ongelma. Näiden seikkojen (nuoret, naiset ja ikääntyvät) sekä työn laatuun liittyvien merkittävien seikkojen (elinikäinen oppiminen, naisten ja miesten palkkaerot) osalta Luxemburgissa ei ole vielä toteutettu asianmukaista seurantaa, jotta voitaisiin varmistaa ensimmäisen työllisyyttä koskevan kansallisen toimintasuunnitelman jälkeen päätettyjen toimenpiteiden ja uudistusten vaikutukset.

Luxemburgille suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

### **Elinikäinen oppiminen**

1. Olisi varmistettava täydennyskoulutusta koskevan puitelainsäädännön täytäntöönpano kehittämällä — työmarkkinaosapuolten kanssa tiiviissä yhteistyössä — johdonmukainen elinikäisen oppimisen strategia. Olisi torjuttava koulunkäynnin varhaista lopettamista ja tarkistettava yleistä koulutusjärjestelmää niin, että saataisiin lisättyä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen välistä johdonmukaisuutta.

### **Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

2. Olisi vahvistettava edelleen toimia, joilla pyritään merkittävästi lisäämään ikääntyvien työntekijöiden osallistumista työmarkkinoille tarkistamalla varhaiseläkejärjestelmää ja seuraamalla tarkasti työkyvyttömyyseläkejärjestelmän tuoreimpien muutosten vaikutuksia.

### **Sukupuolten tasa-arvo**

3. Olisi jatkettava pyrkimyksiä naisten työmarkkinaosallisuuden lisäämiseksi parantamalla palveluita, joilla helpotetaan työ- ja yksityiselämän yhteensovittamista, kannustamalla naisia palaamaan työelämään pitkien työmarkkinoiden ulkopuolella vietettyjen jaksojen jälkeen ja toteuttamalla toimenpiteitä naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi etenkin käsittelemällä sukupuolten palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä.



## ALANKOMAAT

Työttömyyden hiljattaisesta noususta huolimatta Alankomaiden työllisyysaste on edelleen huomattavasti yli Eurooppa-neuvostossa asetettujen yleisten tavoitteiden. Naisten työllisyysaste ylittää EU:n tavoitteen, mutta sukupuolten palkkaerot ovat yhä suhteellisen suuret. Työllisyysasteen nostaminen jatkossa riippuu naisten työllisyyden jatkuvasta kasvusta sekä ikääntyvien ja vähemmistöjen voimakkaammasta aktivoinnista samoin kuin hyödyntämättömän työvoimapotentiaalin käyttöönotosta. Työkyvyttömyysetuuksia saavien suuri määrä aiheuttaa huolta, ja sosiaalietuusjärjestelmän työttömyysloukut vähentävät edelleen ihmisten halukkuutta ottaa vastaan työtä. Ammattitaitoisen työvoiman puutteesta johtuva avoimien työpaikkojen täyttymättä jääminen osoittaa, että elinikäisen oppimisen politiikalla ei ole riittävästi pystytty kaventamaan työvoiman tarjonnan ja kysynnän välistä eroa. Koska työttömyys on nousussa, tämä saattaa lisätä työpaikkojen menetyksen riskiä heikosti koulutettujen työntekijöiden parissa.

Alankomaille suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

### Elinikäinen oppiminen

1. Olisi kohdennettava tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa elinikäisen oppimisen politiikka vastaamaan työmarkkinoiden kysyntään, jotta voitaisiin torjua työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämistä ja ehkäistä heikosti koulutettujen työntekijöiden ajautumista työmarkkinoiden ulkopuolelle.

### Sukupuolten tasa-arvo

2. Olisi kehitettävä edelleen yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa strategiaa, jossa käsitellään sukupuolten palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä.

### Työn tekeminen kannattavaksi

3. Olisi parannettava etuusjärjestelmän avoimuutta käyttäen enemmän veroperusteisia toimenpiteitä tukien sijasta ja koordinoimalla paremmin keskus- ja paikallistason tulotukea. Olisi varmistettava, että työkyvyttömyysjärjestelmässä otetaan huomioon tarve sekä hillitä siirtymistä järjestelmään että saada työelämään etuuksia jo saavat henkilöt.

## ITÄVALTA

Itävalta on jo suureksi osaksi saavuttanut Lissabonin ja Tukholman Eurooppa-neuvostojen asettamat työllisyysastetavoitteet ikääntyvien työntekijöiden työllisyysastetta lukuun ottamatta. Tämä näkyy myös siinä, että keskimääräinen työmarkkinoitapoistumisikä on hyvin alhainen. Työttömyysaste alkoi kohota vuoden 2001 puolivälistä etenkin nuorten osalta, mutta se on silti edelleen yksi EU:n alimmista. Työmarkkinoiden rakenteelliset muutokset, työvoiman sopeutumiskyky sekä ammattitaidon ja työmarkkinoiden vaatimusten välinen epäsuhta asettavat jatkuvia haasteita. Naisten työllisyysaste on jo erittäin korkea, mutta sukupuolten väliset palkkaerot ja lastenhoitopalveluiden puute ovat vakavia heikkouksia.

Itävallalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

### Elinikäinen oppiminen

1. Olisi jatkettava elinikäisen oppimisen kehittämistä koskevan kattavan strategian täytäntöönpanoa, ja tämän tueksi olisi saatava kaikki asiaankuuluvat toimijat aktivoitua toimiin, ja olisi asetettava asianmukaiset tavoitteet rahoitukselle ja osallistumiselle.

### Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen

2. Olisi kehitettävä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa asianmukaisiin tavoitteisiin perustuva toimintasuunnitelma ikääntyvien työntekijöiden ja etenkin naisten työllisyyden lisäämiseksi ja tosiasiallisen työmarkkinoitapoistumisiän nostamiseksi.

### Sukupuolten tasa-arvo

3. Olisi kehitettävä yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa asianmukaisiin tavoitteisiin perustuva strategia, jossa käsitellään sukupuolten palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä, ja olisi vahvistettava toimia lastenhoitopalveluiden tarjonnan lisäämiseksi. Olisi arvioitava nykyisen lastenhoitoavustusjärjestelmän vaikutus naisten työllisyyden laatuun ja määrään.

## PORTUGALI

Yleiset talousindikaattorit ovat heikentyneet vuodesta 2001, ja työttömyys lisääntyi merkittävästi vuonna 2002. EU-tavoitteiden saavuttamisessa on kuitenkin edistytty vuodesta 1997, ja työllisyysaste on jo nyt yli vuodeksi 2005 asetetun 67 prosentin tavoitteen. Työn tuottavuus Portugalissa on kuitenkin EU:n alhaisin ja kasvaa hitaasti. Keskimääräinen koulutustaso sekä aikuisväestössä että nuoremmissa ikäryhmissä on edelleen alhainen. Vaikka Portugali on merkittävästi lisännyt koulutusmenoja viime vuosina, niiden osuus, jotka ovat lopettaneet koulunkäynnin varhain (ilman toisen asteen tutkintoa) eivätkä ole ammatillisessa koulutuksessa, on selvästi EU:n korkein. Hiljattaisesta kehityksestä huolimatta ammatillinen koulutustaso on merkittävästi alle EU:n keskiarvon. Pien- ja mikroyrityksiä on ollut erityisen vaikea saada osallistumaan kansallisiin ohjelmiin, joilla on pyritty parantamaan niiden henkilöstön ammattitaitoa ja nostamaan työntekijöiden ammattitaitotasoa. Vaikka naisten työllisyysaste on yli yhteisön keskiarvon, sukupuolten välillä on merkittäviä eroja alakohtaisen jakautumisen ja yksityissektorilla palkkojen osalta. Työmarkkinaosapuolten ja hallituksen välillä on allekirjoitettu hiljattain tärkeitä sopimuksia, mutta niiden täytäntöönpano vaatii osapuolten vahvaa osallistumista.

Portugalille suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

#### **Elinikäinen oppiminen**

1. Olisi jatkettava kansallisen elinikäisen oppimisen strategian täytäntöönpanoa, parannettava koulutusjärjestelmää varhain koulunkäynnin lopettavien suuren määrän vähentämiseksi ja ammattitaitoisen työvoiman tarjonnan takaamiseksi sekä pantava täytäntöön työntekijöiden yleissivistävää ja ammatillista koulutusta koskevat tavoitteet yrityksissä.

#### **Sukupuolten tasa-arvo**

2. Olisi jatkettava toimia työ- ja yksityiselämän yhteensovittamiseksi etenkin laajentamalla lasten ja muiden huollettavien hoitopalveluita ja -mahdollisuuksia. Olisi toteutettava toimia, joilla edistetään sukupuolten välistä tasapainoa eri alueilla, ja olisi käsiteltävä sukupuolten palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä yksityissektorilla.

#### **Työmarkkinayhteistyö**

3. Olisi vahvistettava työmarkkinayhteistyötä hallituksen ja työmarkkinaosapuolten nykyisten sopimusten pohjalta aloilla, jotka koskevat palkkapolitiikkaa ja tuottavuutta, sopeutumiskykyä, työn organisointia ja työn laatua.

### **SUOMI**

Suomi ylittää Eurooppa-neuvoston vuodeksi 2005 asettamat EU:n yleiset ja naisten työllisyystavoitteet samoin kuin Lissabonissa vuodeksi 2010 asetetut naisten työllisyystavoitteet. Suomi on yksi jäsenvaltioista, joihin ikääntyvän väestön vaikutukset kohdistuvat eniten, minkä vuoksi työttömyysasteen nousu ja työvoiman tarjonnan lisääminen edellyttävät, että ikääntyvät työntekijät pysyvät kauemmin työmarkkinoilla. Kokonaistyöttömyysaste on edelleen yli EU:n keskiarvon, ja rakenteellinen työttömyys on korkea. Joillakin alueilla esiintyy samanaikaisesti korkea työttömyyttä ja rekrytointiongelmia, mikä osoittaa, että aktiivisten työmarkkinaohjelmien tehokkuutta olisi vielä parannettava, jotta työvoiman tarjonta vastaisi paremmin sen kysyntää. Työhön kohdistuvan korkean verotuksen alentamiseksi on toteutettu toimenpiteitä, mutta vero- ja etuusjärjestelmien uudistaminen vaatii edelleen huomiota, etenkin pienipalkkaisten osalta. Kansalliset lähteet osoittavat myös suuria sukupuolten palkkaeroja, joita alojen eriytyminen sukupuolittain selittää vain osittain.

Suomelle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

#### **Ennaltaehkäisy ja aktivointi**

1. Olisi parannettava edelleen aktiivisten työmarkkinaohjelmien toimivuutta rakenteellisen työttömyyden torjumiseksi ja alueellisten erojen vähentämiseksi.

#### **Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

2. Olisi vahvistettava pyrkimyksiä ylläpitää työvoiman saantia pitkällä aikavälillä. Olisi jatkettava etenkin toimia, joilla nostetaan tosiasiallista työmarkkinoilta poistumiskäyttäytymistä aktiivisena ikääntymistä koskevan kansallisen strategian mukaisesti, ja olisi kannustettava osallistumista työmarkkinoille tekemällä lisä uudistuksia vero- ja etuusjärjestelmiin varsinkin pienipalkkaiseen työvoimaan kohdistetuilla verotoimenpiteillä.

#### **Sukupuolten tasa-arvo**

3. Olisi vahvistettava tasa-arvon valtavirtaistamisen yhteydessä pyrkimyksiä käsitellä sukupuolten palkkaerojen ja alojen sukupuolittaisen eriytyksen taustalla olevia tekijöitä.

### **RUOTSI**

Ruotsin työllisyysasteet ovat erittäin korkeat, myös ikääntyvien ja naisten osalta, ja se on jo ylittänyt kaikki EU-tavoitteet. Väestön ikääntymisen vuoksi Ruotsin on kuitenkin pidettävä yllä työvoiman tarjontaa hyödyntämällä potentiaalisia työvoiman lähteitä maahanmuuttajien, nuorten ja pitkäaikaissairaiden parissa. Varhaiseläkkeet ja pitkäaikaissairaiden nopea lisääntyminen vaativat erityishuomiota, jotta saadaan pidettyä yllä riittävää työvoiman tarjontaa. Käynnissä olevasta verouudistuksesta huolimatta työhön kohdistuva verotus on edelleen EU:n korkein. Etuusjärjestelmät ovat kansainvälisesti katsottuna suhteellisen anteliaita ja niissä sovelletaan tiukkoja myöntämisperusteita. Lisätoimet vaikuttavat kuitenkin tarpeellisilta työntöön kannustimien parantamiseksi.

Ruotsille suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

#### **Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

1. Olisi vahvistettava pyrkimyksiä ylläpitää työvoiman tarjontaa pitkällä aikavälillä hyödyntämällä täysimääräisesti kaikkia työvoiman potentiaalisia lähteitä, etenkin lisäämällä maahanmuuttajien työvoimaosuutta.
2. Olisi vähennettävä pitkäaikaisilla sairauslomilla olevien työntekijöiden määrää parantamalla työoloja ja mukauttamalla lainsäädäntöä, jotta edistetään tehokasta integroitumista takaisin työmarkkinoille.



**Työn tekeminen kannattavaksi**

3. Olisi jatkettava vero- ja etuusjärjestelmien uudistamista työnteon kannustimien parantamiseksi etenkin niiden ryhmien osalta, joiden kohdalla verojen ja etuuksien välisellä suhteella on kaikkein kielteis vaikutus työvoiman tarjonnan kannalta, ja olisi saatettava työtuloa koskeva verouudistus loppuun.

**YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA**

Yhdistynyt kuningaskunta ylittää Eurooppa-neuvoston asettamat EU:n yleiset työllisyystavoitteet, myös naisia ja ikään-tyviä työntekijöitä koskevat tavoitteet. Korkeisiin työllisyysasteisiin liittyy kuitenkin myös suhteellisen alhainen tuottavuus, mikä osittain johtuu riittämättömästä perustaitotasosta, sekä erityisiä työn laatuun liittyviä ongelmia, kuten sukupuolten palkkaerot ja joidenkin työntekijäryhmien heikot mahdollisuudet päästä koulutukseen. Nämä haasteet muodostavat konkreettisen asialistan, jonka pohjalta työmarkkinayhteistyötä olisi kehitettävä kaikilla tasoilla. Lisäksi sairaus- ja työkyvyttömyysetuusia saavien työkäisten määrän jatkuva nousu saattaa rajoittaa työvoiman tarjonnan lisääntymistä jatkossa. Vaikka kokonaistyöttömyysaste on selvästi alle EU:n keskiarvon, työmarkkinoille pääsyssä on merkittäviä eroavaisuuksia niin, että työmarkkinoiden ulkopuolella olevat ja pitkäaikaistyöttömät ovat keskittyneet tietyille alueille ja tiettyihin heikommassa asemassa oleviin ryhmiin (yksinhuoltajiin, kotitalouksiin, joissa ei ole työssäkäyviä, joihinkin etnisiin vähemmistöryhmiin, ikääntyneisiin miehiin, vammaisiin ja heikosti koulutettuihin). Tämä edellyttää voimakkaampaa ja hyvin kohdennettua aktiivista työmarkkinapolitiikkaa.

Yhdistyneelle kuningaskunnalle suositellaan näin ollen seuraavia toimenpiteitä:

**Ennaltaehkäisy ja aktivointi**

1. Olisi pantava täytäntöön aktiivista työmarkkinapolitiikkaa, joka johtaa kestäväan integroitumiseen työmarkkinoille, jotta lievitettäisiin työttömyyden ja työmarkkinoiden ulkopuolella olemisen keskittymistä tiettyihin yhteisöihin. Olisi kiinnitettävä erityishuomiota ryhmiin, joilla on erityisongelmia työmarkkinoilla ja jotka ovat vaarassa tulla pitkäaikaistyöttömiksi tai työtätekeviksi köyhiksi taikka joutua työmarkkinoiden ulkopuolelle.

**Työvoiman tarjonta ja aktiivisena ikääntyminen**

2. Olisi varmistettava — etenkin modernisoimalla sairaus- ja työkyvyttömyysetuusjärjestelmiä — että työkykyisillä on mahdollisuus ja kannustimet tehdä työtä.

**Sukupuolten tasa-arvo**

3. Olisi voimistettava pyrkimyksiä käsitellä sukupuolten palkkaerojen taustalla olevia tekijöitä etenkin parantamalla naisten ja miesten tasapuolista edustusta eri ammateissa ja aloilla sekä lisäämällä osa-aikatyötä tekevien pienipalkkaisten naisten koulutusmahdollisuuksia. Olisi parannettava edelleen lasten ja muiden huollettavien kohtuuhintaisten hoitopalveluiden tarjontaa.

**Työmarkkinayhteistyö**

4. Olisi kehitettävä edelleen työmarkkinayhteistyötä kaikilla tasoilla, jotta saataisiin parannettua tuottavuutta ja työn laatua, etenkin kohdistamalla toimet työvoiman heikkoon perusammattitaitoon ja ammattitaidon puutteeseen.
-